

AAI-5524 Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

Sociology : CC - 202

(Family in Indian Society)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સુચના : દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સરખા છે.

- ૧ કુટુંબ એક સામાજિક સંસ્થા તરીકે સમજાવો. **૧૪**
અથવા
- ૧ કુટુંબનાં વિશિષ્ટ લક્ષણો જણાવો. **૧૪**
- ૨ સંયુક્ત કુટુંબનો અર્થ આપી, તેનાં લક્ષણો જણાવો. **૧૪**
અથવા
- ૨ કુટુંબનાં સામાજિક કાર્યોની ચર્ચા કરો. **૧૪**
- ૩ કૌટુંબિક સંબંધોને અસર કરતાં પરિબલોની ચર્ચા કરો. **૧૪**
અથવા
- ૩ જાતીય શિક્ષણનો અર્થ આપી, જાતીય શિક્ષણનાં પાસાંઓની ચર્ચા કરો. **૧૪**

૪ પેઢીગાળો એક સામાજિક સમસ્યા તરીકે સમજાવો.

૧૪

અથવા

૪ સ્ત્રીભ્રુણ હત્યાનો અર્થ આપી, તેનાં માટે જવાબદાર કારણો જણાવો. ૧૪

૫ કોઈપણ સાત પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો :

૧૪

(૧) કુટુંબનો અર્થ આપો.

(૨) વિભક્ત કુટુંબ એટલે શું ?

(૩) પિતૃસત્તાક કુટુંબનો અર્થ આપો.

(૪) બહુસાથી કુટુંબનો અર્થ આપો.

(૫) માતૃસત્તાક કુટુંબ એટલે શું ?

(૬) કુટુંબમાં પુરુષોની ભૂમિકા જણાવો.

(૭) સુખી કુટુંબનો અર્થ આપો.

(૮) સંચાર એટલે શું ?

(૯) કુટુંબ નિયોજનનો અર્થ આપો.

(૧૦) સ્ત્રીની બેવડી ભૂમિકાનો અર્થ આપો.

(૧૧) ભૂમિકા સંઘર્ષ એટલે શું ?

(૧૨) સ્ત્રીભ્રુણ હત્યાની સમસ્યાના ઉકેલો ટૂંકમાં જણાવો.

4 A A J - 5 4 0 - 3 1 2 0 - 2 *

AAJ-5540 Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

Sociology : CE - 201
(General Sociology)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

- ૧ સામાજિક ક્રિયાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેનાં મૂળભૂત તત્ત્વોની સમજૂતી આપો. **અથવા** ૧૪
- ૧ સામાજિક આંતરક્રિયાનો અર્થ આપી, તેનાં લક્ષણોની વિગતે ચર્ચા કરો. **અથવા** ૧૪
- ૨ સામાજિકરણનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેનું મહત્ત્વ સમજાવો. **અથવા** ૧૪
- ૨ સામાજિકરણની એજન્સીઓની વિગતે ચર્ચા કરો. **અથવા** ૧૪
- ૩ સામાજિક નિયંત્રણનો અર્થ આપી, તેનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો. **અથવા** ૧૪
- ૩ સામાજિક નિયંત્રણનાં સાધન તરીકે લોકનીતિ અને સાંસ્કૃતિક મૂલ્યોની ચર્ચા કરો. **અથવા** ૧૪

AAJ-5540]

1

[Contd...

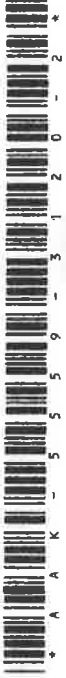
૪ સામાજિક પરિવર્તનનો અર્થ આપી, આધુનિક સામાજિક પરિવર્તનની ખાસિયતો વર્ણવો. ૧૪

અથવા

૪ સામાજિક પરિવર્તનનાં સહાયક પરિબલોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. ૧૪

૫ એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો : (ગમે તે સાત) ૧૪

- (૧) સહકાર એટલે શું ?
- (૨) સંઘર્ષનાં પ્રકાર જણાવો.
- (૩) સ્વદર્શનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો.
- (૪) વ્યક્તિત્વ એટલે શું ?
- (૫) સંસ્કૃતિનું પ્રદાન એટલે શું ?
- (૬) સ્વ ..... નું હાર્દ છે.
- (૭) કાયદાનાં પ્રકાર જણાવો.
- (૮) રિવાજ એટલે શું ?
- (૯) લોકમત એટલે શું ?
- (૧૦) સ્થાપિત હિતો એટલે શું ?
- (૧૧) પરંપરા એટલે શું ?
- (૧૨) સામાજિક પરિવર્તનનાં લક્ષણો જણાવો.

AAK-5559 Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

Sociology : CE - 202

(Family in Indian Society)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

- ૧ કુટુંબનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી, તેનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો. **૧૪**
અથવા
- ૧ કુટુંબ એક સામાજિક સંસ્થા તરીકે સમાજ માટે અને વ્યક્તિ માટેનાં કુટુંબનાં કાર્યોની ચર્ચા કરો. **૧૪**
- ૨ પિતૃસત્તાક કુટુંબનાં લક્ષણો જણાવી, નાબુદ્રી-ઈલોમ એક પિતૃસત્તાક કુટુંબ તરીકે ચર્ચો. **૧૪**
અથવા
- ૨ કુટુંબનાં રચના અને કાર્યોમાં આવેલ પરિવર્તન સમજાવો. **૧૪**
- ૩ કોટ્ટેબિક સંબંધોને અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો. **૧૪**
અથવા
- ૩ સુખી કુટુંબનાં એક મૂળભૂત તત્ત્વ તરીકે માતા અને બાળકનું આરોગ્ય અને પોષણની ચર્ચા કરો. **૧૪**

૪ સ્ત્રીભૂષા હત્યાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેનાં કારણોની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૪ કૌટુંબિક સમસ્યા તરીકે બે પેઢી વચ્ચેનાં અંતરની સમજૂતી આપો. ૧૪

૫ એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો : (ગમે તે સાત) ૧૪

- (૧) કુટુંબનું સ્વરૂપ જણાવો.
- (૨) કુટુંબ કયા કયા સંબંધોથી જોડાયેલ વ્યક્તિઓનું બનેલું જૂથ છે.
- (૩) સામાજિક સંસ્થા એટલે શું ?
- (૪) સંયુક્ત કુટુંબ એટલે શું ?
- (૫) નાપર તરવાડ કયા પ્રકારનું કુટુંબ છે.
- (૬) ભીલોની પતિગૃહે જવાની વિધિને ..... કહેવાય.
- (૭) સગપણ સંબંધો એટલે શું ?
- (૮) જાતિય શિક્ષણ એટલે શું ?
- (૯) સ્ત્રીની બેવડી ભૂમિકા એટલે શું ?
- (૧૦) કુટુંબ નિયોજન એટલે શું ?
- (૧૧) સ્ત્રીની બેવડી ભૂમિકાનાં બે નકારાત્મક અસરો જણાવો.
- (૧૨) સ્ત્રી ભૂણા હત્યાનાં પાંચ કારણો આપો.

AAH-5510 Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

March/April - 2018

History : Paper - CC - 201

**(History of Ancient India - Movrya Age to
650 A.D.)**

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ જણાવા માટેના સાહિત્યિક સાધનોની ૧૪
ચર્ચા કરો.

અથવા

૧ પુરાવસ્તુકીય સાધનો ઇતિહાસ લેખનની ખૂટતી કડીને જોડી ૧૪
આપવાનું કામ કરે છે. - આ વિધાનની ચર્ચા કરો.

૨ સિંકદરના આક્રમણની ભારત પર પડેલી અસરો જણાવો. ૧૪

અથવા

૨ સમ્રાટ અશોકની સિદ્ધિઓ વર્ણવો. ૧૪

૩ પુષ્યમિત્ર શુંગની કારકિંદી અને સિદ્ધિઓ જણાવો. ૧૪

અથવા

૩ કૃષાણ સમ્રાટ કનિષ્ઠ-૧ની સિદ્ધિઓની ચર્ચા કરો. ૧૪

૪ સમુદ્રગુપ્તની કારકિંદી અને સિદ્ધિઓનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

અથવા

૪ હર્ષવર્ધનની રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓ જણાવો. ૧૪

AAH-5510]

I

[Contd...

- (૧) હાથીગુફા લેખમાંથી કયા શાસકની માહિતી મળે છે ?
- (૨) મેગેસ્થનિસે કયા ગ્રંથની રચના કરી ?
- (૩) રામ હર્ષે કયા ગ્રંથોની રચના કરી ?
- (૪) મૌર્ય સામ્રાજ્યની સ્થાપના પૂર્વે કયા ચાર મહાજન પદો હતા ?
- (૫) ભદ્રબાહુની પ્રેરણાથી કયા શાસકે જૈન ધર્મ અપનાવ્યો ?
- (૬) ચિંદુસારના મુખ્યમંત્રીનું નામ શું હતું ?
- (૭) ભાગવત સંપ્રદાયનું મુખ્ય કેન્દ્ર કયું હતું ?
- (૮) ચોથી બૌદ્ધ ધર્મ પરિષદ કોના અધ્યક્ષપદે ભરાઈ હતી ?
- (૯) સાતવાહન સમયમાં વેપાર ઉદ્યોગના કેન્દ્રો કયા કયા હતા ?
- (૧૦) પ્રયાગ પ્રશસ્તિ લેખની રચના કયા દરબારી કવિએ કરી ?
- (૧૧) ચંદ્રગુપ્ત-૨જાએ પશ્ચિમી શંકોને હરાવી કઈ ઉપાધી ધારણ કરી ?
- (૧૨) ગુપ્તકાળના પ્રસિદ્ધ વિદ્યા કેન્દ્રો કયા હતા ?

AAI-5521 Seat No. _____
First Year B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

CC - 202 : History

*(History of Modern World - From French
Revolution to League of Nations)*

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- ૧ ઈ.સ. ૧૭૮૯ની ક્રાંતિકારીનાં કારણો વિગતે ચર્ચો. ૧૪
અથવા
- ૧ નેપોલિયન બોનાપાર્ટની સિદ્ધિઓનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
- ૨ ઔદ્યોગિક ક્રાંતિની વ્યાખ્યા આપી તેનાં પરિબળો જણાવો. ૧૪
અથવા
- ૨ મેઈજી યુગમાં જાપાનનો આધુનિક રાષ્ટ્ર તરીકે ઉદય થયો ૧૪
હતો, - ચર્ચો.
- ૩ ઈ.સ. ૧૯૧૧ની ચીન ક્રાંતિનાં પરિબળો જણાવી તેમાં ૧૪
ડૉ. સૂન-આત-સેનનું પ્રદાન જણાવો.
- ૩ ઈ.સ. ૧૯૧૭ની રશિયન ક્રાંતિની અસરો જણાવી તેનો વિશ્વ પર ૧૪
થયેલો પ્રભાવ આલેખો.

૪ પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધનાં કારણોની ચર્ચા કરો.

૧૪

અથવા

૪ રાષ્ટ્રસંઘના હેતુઓ જણાવી તેની નિષ્ફળતાઓ ચર્ચા.

૧૪

૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે સત)

૧૪

- (૧) ફ્રાંસ ક્રાંતિએ માનવજાતને કયા સિદ્ધાંતો આપ્યા ?
- (૨) લુઈ ૧૬માં ની રાણીનું નામ જણાવો તે કોની પુત્રી હતી ?
- (૩) નેપોલિયન કયા કાયદાસંગ્રહ માટે જાણીતો છે ?
- (૪) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિને કારણે કયા-કયા દેશ સમૃદ્ધ બન્યા ?
- (૫) વિદ્યુત શક્તિની શોધ કોણે અને ક્યારે કરી ?
- (૬) ચીનમાં કયા વંશના રાજાઓનું કેટલા વર્ષ શાસન ચાલ્યું ?
- (૭) રશિયામાં બોલ્શેવિક ક્રાંતિ કયા કયા ઝાર રાજાના સમયમાં થઈ ?
- (૮) રશિયાની આર્થિક સ્થિતિ મજબૂત કરવા લેનિને કઈ નીતિ અપનાવી.
- (૯) પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધના ઉદ્ભવ માટે કયાં પરિબળો જવાબદાર હતાં ?
- (૧૦) પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધમાં કેટલા દેશોએ ભાગ લીધો હતો. કયા કયા ?
- (૧૧) રાષ્ટ્રસંઘની સંસ્થા ક્યારે અને શા માટે સ્થપાઈ ?
- (૧૨) રાષ્ટ્રસંઘના પતન માટે કયા બે સરમુખત્યારોનો ફાળો મહત્ત્વનો હતો ?

AAJ-5534

Seat No.

First Year B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

CE - 201 : History

(History on Ancient India)

(મૌર્ય યુગથી ઈ.સ. ૬૫૦ સુધી)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધાજ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- ૧ પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ જાણવા માટે પુરાવસ્તુકીય અને સાહિત્યિક સાધનો જણાવો. **અથવા** ૧૪
- ૧ પ્રાચીન ભારતના ઇતિહાસ લેખનમાં વિદેશી મુસાફરો અને ઇતિહાસકારોનું પ્રદાન જણાવો. **અથવા** ૧૪
- ૨ સમ્રાટ અશોકની કારકિર્દી અને સિદ્ધિઓ જણાવો. **અથવા** ૧૪
- ૨ મૌર્ય યુગીન વહીવટીતંત્રની ચર્ચા કરો. **અથવા** ૧૪
- ૩ પુષ્યમિત્ર શૃંગની રાજકીય કારકિર્દી અને સિદ્ધિઓ જણાવો. **અથવા** ૧૪
- ૩ સમ્રાટ કનિષ્કની રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓ આલેખો. **અથવા** ૧૪
- ૪ ગુપ્તયુગની સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓ વિગતે સમજાવો. **અથવા** ૧૪
- ૪ હર્ષવર્ધનની રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓ આલેખો. **અથવા** ૧૪

AAJ-5534]

1

[Contd...

- (૧) મેગેસ્થનિસે કયા ગ્રંથની રચના કરી અને તેમા શાની માહિતી આપવામાં આવી છે ?
- (૨) શૃંગવંશના સ્થાપક પુષ્યમિત્ર સમયની માહિતી કયા અભિલેખોમાં છે ?
- (૩) સિક્કર કયા દેશનો રાજા હતો ? તેની રાજધાની જણાવો ?
- (૪) મૌર્ય સામ્રાજ્ય પૂર્વે કયા ચાર મહાજનપદો હતા ?
- (૫) અશોકે કરેલ કલિંગનો વિજયનો કયા લેખમાં ઉલ્લેખ કર્યો છે ?
- (૬) શૃંગ કાળમાં કયા-કયા સ્થાપત્યો બંધાયાં હતાં ?
- (૭) પુષ્યમિત્રના સમયમાં ભાગવત સંપ્રદાયનું મુખ્ય કેન્દ્ર કયું હતું.
- (૮) કનિષ્ઠે કયા સાધુના ઉપદેશથી બૌદ્ધધર્મ અપનાવ્યો ?
- (૯) સાતવાહનનો (વંશ) શ્રેષ્ઠ શાસક કોણ હતો ?
- (૧૦) રાજકવિ હરિશેણે કયો લેખ લખ્યો ?
- (૧૧) ગુપ્તકાળનાં પ્રસિદ્ધ વિદ્યાકેન્દ્રો કયા-કયા હતાં ?
- (૧૨) આર્યભટ્ટે કયા-કયા ગ્રંથોની રચના કરી હતી ?

AAK-5553

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

History : CE - 202

(આધુનિક વિશ્વનો ઇતિહાસ (કાંસ કાંતિથી રાષ્ટ્રસંઘ સુધી))

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે, પ્રત્યેકના ગુણ સરખા છે.

૧	૧૭૮૯ની ફ્રાન્સક્રાંતિનાં કારણો ચર્ચો.	૧૪
	અથવા	
૧	નેપોલિયન બોનાપાર્ટની કારકિર્દી અને સિદ્ધિઓનું મૂલ્યાંકન કરો.	૧૪
૨	'મેઈજ્યુગમાં જાપાનનો આધુનિક રાષ્ટ્ર તરીકે ઉદય થયો હતો.'	૧૪
	- ચર્ચો.	
	અથવા	
૨	ઔદ્યોગિક ક્રાંતિનાં કારણો વર્ણવો.	૧૪
૩	ચીનની ઈ.સ. ૧૯૧૧ની ક્રાંતિનાં પરિબળો વર્ણવો.	૧૪
	અથવા	
૩	૧૯૧૭ની રશિયન ક્રાંતિનાં કારણોની સમીક્ષા કરો.	૧૪

AAK-5553]

1

[Contd...

૪ રાષ્ટ્રસંઘના હેતુઓ જણાવી સિદ્ધિઓ આલેખો. ૧૪

અથવા

૪ પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધનાં પરિભળો સવિસ્તર નોંધો. ૧૪

૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે સાત) ૧૪

- (૧) ફ્રાંસનો સમ્રાજ કેટલા વિભાગમાં વિભાજીત હતો ? કયા-કયા ?
- (૨) રાણી આન્વાઈનને લોકો કયા ઉપનામથી ઓળખતા હતા ?
- (૩) નેપોલિયનનો જન્મ કયા કયા શહેરમાં થયો હતો ?
- (૪) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિનો પ્રારંભ ક્યારે અને કયા દેશમાં થયો હતો ?
- (૫) રેલ્વે એન્જીનના શોધક કોણ હતા ?
- (૬) નવા મેઈજી બંધારણની ક્યારે કરવામાં આવી હતી ?
- (૭) લેનીને પ્રજાને કયું સૂત્ર આપ્યું હતું ?
- (૮) લેનીનનું મૂળનામ શું હતું ?
- (૯) પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધનો અંત ક્યારે આવ્યો હતો.
- (૧૦) રાષ્ટ્રસંઘના નેજા હેઠળ કઈ સંસ્થાની સ્થાપના થઈ ?
- (૧૧) રશિયામાં “નવી આર્થિક નીતિ” કોણે અમલમાં મૂકી ?
- (૧૨) પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધમાં કેટલા દેશોએ ભાગ લીધો હતો ?

AAI-5518 Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

CC-202 : Hindi

(आधुनिक गद्य - निर्मला) (मुख्य)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

सूचना : सभी प्रश्नों के अंक समान हैं ।

१ संसंदर्भ व्याख्या कीजिए :

१४

(अ) धन सारे एबों को छिपा देगा । मुझे वह गालिया भी सुनाए,
तो भी चूँ न करूँ । दुधारू गाय की लात किसे बुरी मालूम
होती है ?

अथवा

(अ) यह मृत्यु एक प्रकार की अमंगल सूचना है, जो विधाता की
ओर से मिली है । यह किसी आनेवाली मुसीबत की
आकाशवाणी है । विधाता स्पष्ट रीति से कह रहा है कि यह
विवाह मंगलमय नहीं होगा ।

(ब) तो मैं ही विष की गाँठ हूँ । मेरे ही कारण तुम्हारा घर चौपट
हो रहा है । लो मैं जाती हूँ, मारो चाहे काटो, मैं न बोलूंगी ।

अथवा

(ब) घर में ईश्वर का दिया हुआ सब कुछ है, मगर जब प्राणी
ही मेल का नहीं तो और सब रह कर क्या करेगा ।

२ उपन्यास कला के आधार पर 'निर्मला' उपन्यास की समीक्षा
कीजिए । १४

अथवा

AAI-5518]

1

[Contd...

- ३ “ ‘निर्मला’ उपन्यास देहेज और अनमेल विवाह पर आधारित नारी-जीवन की दुखान्त कहानी है” – इस कथन के आधार पर ‘निर्मला’ का चरित्र-चित्रण कीजिए । १४
- ३ ‘निर्मला’ उपन्यास के आधार मुंशी तोताराम का चरित्र-चित्रण कीजिए । १४
- अथवा
- ३ ‘निर्मला’ उपन्यास के आधार पर मुंशी तोताराम के तीनों पुत्र-मंशाराम, जियाराम और सियाराम के चरित्र का संक्षिप्त परिचय दीजिए । १४
- ४ टिप्पणियाँ लिखिए : (किन्हीं दो)
- (१) निर्मला का स्वप्न-दृश्य ।
  - (२) सुधा का चरित्रांकन ।
  - (३) ‘निर्मला’ उपन्यास के शीर्षक की सार्थकता ।
  - (४) ‘निर्मला’ उपन्यास में देहेज और अनमेल विवाह की समस्या ।
- ५ संक्षिप्त उत्तर दीजिए : (किन्हीं सात)
- (१) मुंशी प्रेमचंद के माता-पिता के नाम बताइए ।
  - (२) निर्मला के माता-पिता के नाम बताइए ।
  - (३) निर्मला के पिता की हत्या कौन करता है । क्यों ?
  - (४) गृहक्लेश के कारण सियाराम क्या करता है ?
  - (५) “तुम्हारी तकदीर खोटी थी बस ! और क्या ! तुम्हें तो मेरे पाले पड़ना था ।” -- यह वाक्य कौन किसे कहता है ?
  - (६) निर्मला की पुत्री का नाम क्या था ?
  - (७) प्रेमचन्द्र का असली नाम क्या था ?
  - (८) तोताराम की बहन का नाम क्या था ?
  - (९) उदयभानुलाल क्या व्यवसाय करते थे ?
  - (१०) भुवनमोहन के माता और पिता के नाम बताइए ।
  - (११) तोताराम ने मंशाराम को बोडिंग में क्यों दाखिल कर दिया ?
  - (१२) निर्मला के गहनें कौन चुराता है ?

AAAL-5571 Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

Economics : EO - 205

(Elementary Economics - II)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ રિકર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયાનાં કાર્યો વર્ણવો.

અથવા

૧ વ્યાપારી બેન્કોનાં કાર્યો સમજાવો.

૨ બેરોજગારીનો અર્થ સમજાવી. ભારતમાં બેરોજગારીનાં કારણો ચર્ચો.

અથવા

૨ ગરીબીનો અર્થ સમજાવી. ભારતમાં ગરીબીનાં કારણો ચર્ચો.

૩ ભારતમાં વસ્તી વિસ્ફોટની અસરો સમજાવો.

અથવા

૩ ભારત સરકારની વસ્તી નીતિ ચર્ચો.

AAAL-5571]

1

[Contd...

૪ પ્રદૂષણની સમાજલક્ષી અસરો સમજાવો.

અથવા

૪ પ્રદૂષણનો અર્થ અને પ્રકારો ચર્ચો.

૫ ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે સાત)

- (૧) બેન્કનો અર્થ સમજાવો.
- (૨) બેન્કીના પ્રકારો જણાવો.
- (૩) ગ્રામીણ બેન્કનાં કાર્યો જણાવો.
- (૪) બેરોજગારીના પ્રકારો જણાવો.
- (૫) ગરીબી નિવારણના ઉપાયો જણાવો.
- (૬) બેરોજગારીની અસરો જણાવો.
- (૭) વસ્તી વિસ્ફોટનો ખ્યાલ સમજાવો.
- (૮) ભારતમાં વસ્તી વૃદ્ધિ માટે જવાબદાર પરિબલો જણાવો.
- (૯) જન્મદર અને મૃત્યુદરનો અર્થ આપો.
- (૧૦) પર્યાવરણનો ખ્યાલ સમજાવો.
- (૧૧) પર્યાવરણનું મહત્ત્વ દર્શાવતા મુદ્દા આપો.
- (૧૨) પ્રદૂષણ નિવારણના ઉપાયો જણાવો.

AAH-5508

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

CC-201 : Sanskrit

(सभार्ष अ. ५७-६३ एवं व्याकरणम्)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ नीचे-नाभांशी गभे ते चार श्वोडो अनुवा६ संहित सभश्रवो : १४
- (१) एकः शास्ता न द्वितीयोऽस्ति शास्ता गर्भे शयानं पुरुषं शास्ति शास्ता ।
तेनानुशिष्टः प्रवणादिवाम्भो यथा नियुक्तोऽस्मि तथा वहामि ॥
(अ. ५७-८)
- (२) अव्याधिजं कटुकं तीक्ष्णमुष्णं यशोमुषं पुरुषं पूतिगन्धि ।
सतां पेयं यन्न पिबन्त्यसन्नो मय्युं महाराज पिब प्रशास्य ॥
(अ. ५७-१९)
- (३) गर्ते मत्तः प्रपतति प्रमत्तः स्थाणुमृच्छति ।
ज्येष्ठो राजन्वरिष्ठोऽसि नमस्ते भरतर्षभ ॥ (५८-१८)
- (४) नारंतुदः स्यान्न नृशंसवादी न हीनतः परमभ्यादवीत ।
ययास्य वाचा पर उद्विजेत न तां वेदुशतीं पापलोक्याम् ॥
(५९-६)
- (५) न धर्मसौक्ष्म्यात्सुभगे विवेक्तुं शक्नोमि ते प्रश्नमिमं यथावत् ।
अस्वो ह्यशक्तः पणितुं परस्वं स्त्रियश्च भर्तुर्वशातां समीक्ष्य ॥
(६०-४०)
- (६) चत्वार्याहुर्नरश्रेष्ठा व्यसनानि महीक्षिताम् ।
मृगया पानमक्षांश्च ग्राम्ये चैवातिसक्तताम् ॥ (६१-२०)
- (७) बलवांस्तु तथा धर्म लोके पश्यति पुरुषः ।
स धर्मो धर्मवेलायां भवत्यभिहितः परैः ॥ (६२-१५)
- (८) लोभो धर्मस्य नाशाय भगवान्नाहमुत्सहे ।
अनर्हा वरमादातुं तृतीयं राजसत्तम ॥ (६३-३४)

AAH-5508]

1

[Contd...

- ૨ મહાભારતના વિકાસના સોપાનોની ચર્ચા કરો. (૩૦૦ શબ્દોમાં) ૧૪
અથવા
- ૨ દ્રૌપદી વસ્ત્રાહરણ પ્રસંગનું સમીક્ષાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. (૩૦૦ શબ્દોમાં) ૧૪
- ૩ સભાપર્વના આધારે દ્રૌપદીનું પાત્રાલેખન કરો. (૩૦૦ શબ્દોમાં) ૧૪
અથવા
- ૩ મહાભારતમાં નિરૂપિત ભારતીય સંસ્કૃતિનું દર્શન કરાવો. (૩૦૦ શબ્દોમાં) ૧૪
- ૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : (૧૫૦ શબ્દોમાં) ૧૪
 (૧) ધૃતપ્રસંગ
 (૨) દ્રૌપદીને પુત્રરાષ્ટ્રના વરદાન
 (૩) વિદુરના ઉપદેશ વચનો
 (૪) પ્રહલાદ-આગિરસ સંવાદ
- ૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪
 (૧) વિદુર દ્રૌપદીને જીતાયેલી કેમ માનતા નથી ?
 (૨) ધર્મ અંગે કર્ણના વિચારો વર્ણવો.
 (૩) યુધિષ્ઠિરે કરેલી દ્રૌપદીની પ્રશંસા જણાવો.
 (૪) વિદુર કેવી વાણી ન બોલવા જણાવે છે.
 (૫) પુત્રરાષ્ટ્રે ત્રીજુ વરદાન માંગવાનું કહેતા દ્રૌપદીએ શું કહ્યું ?
 (૬) દ્રૌપદી વસ્ત્રાહરણ પ્રસંગે દ્રૌપદીએ કઈ પ્રતિજ્ઞા લીધી ?
 (૭) મુચ્ચનું વ.કા.ત્રી.પુ.બ.વ. અને દ્વ.ભૂ.કા. (આ.) ત્રી.પુ. એ.વ.નું રૂપ આપો.
 (૮) કથનું વ.કા. પર પદનું બી.પુ.બ.વ. અને ત્રી.પુ. એ.વ.નું રૂપ આપો.
 (૯) રૂષ ધાતુના વર્ત.કા. પરસ્મૈ.ના રૂપો લખો.
 (૧૦) અસ્તૃશન્ અને અમક્ષયન્ રૂપ ઓળખાવો.
 (૧૧) ગળ્યામિ અને કથયે રૂપ ઓળખાવો.
 (૧૨) ચુર ધાતુના દ્વ.ભૂ.કા. પરસ્મૈપદના રૂપો લખો.

AAI-5519 Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

Sanskrit : CC - 202
(संस्कृति साहित्यનો छतिषस)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- 1 ભાસની કૃતિઓનો પરિચય આપો. **1૪**
અથવા
- 1 ઉત્તરામચરિતના આધારે ભાસનું નાટ્યકાર તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. **1૪**
- 2 મૃચ્છકટિકમનો કથાસાર આપી, પ્રકરણ તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. **1૪**
અથવા
- 2 ભર્તૃહરિનું જીવન અને કૃતિઓનો પરિચય આપો. **1૪**
- 3 બુદ્ધચરિતનું કથાવસ્તુ જણાવી. તેનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. **1૪**
અથવા
- 3 મહાકાવ્યનાં લક્ષણો આપી, નૈષધિય ચરિતમનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. **1૪**
- ૪ ગમે તે બે કૃતિઓનો પરિચય આપો : **1૪**
(૧) સોન્દરનંદ
(૨) ગીતગોવિંદ
(૩) સૌંદર્યલહરી
(૪) અભિજ્ઞાન શાકુંતલમ

૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાતના ટૂંકા ઉત્તર આપો :

૧૪

- (૧) ભાસ્કરનાં નાટકોની શોધ કોણે કરી ? ક્યારે ?
- (૨) મૃચ્છકટિકમનાં મુખ્ય અને ગૌણ નાયક-નાયિકા કોણ કોણ છે ?
- (૩) જગન્નાથની લહરીઓનાં નામ આપો.
- (૪) દુર્વાસા શકુંતલાને શું શાપ આપે છે ?
- (૫) માઘમાં કયા ગુણો છે ? તેમજ માઘનું ઉપનામ જણાવો.
- (૬) 'મહાવીરચરિતમ' માં કોની કથા છે ? મુખ્ય પાત્રોનાં નામ જણાવો.
- (૭) સંસ્કૃત સાહિત્યનાં પ્રસિદ્ધ 'પ્રકરણ' રૂપકોનાં નામ આપો.
- (૮) કિરાતાર્જુનીયમની મુખ્ય કથા શું છે ?
- (૯) યૌગ-વરાયણે કઈ પ્રતિષ્ઠા લીધી હતી ?
- (૧૦) ભાસ્કે કયાં કયાં પાત્રોનું ઉર્ધ્વીકરણ કર્યું છે ?
- (૧૧) કાલિદાસ રચિત મહાકાવ્યો અને ખંડકાવ્યોનાં નામ આપો.
- (૧૨) ગંગાલહરીની રચનાનું પ્રયોજન શું હતું ?

AAK-5550

AAK-5550 Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

**C.E.-202 : Sanskrit
(संस्कृत साहित्यનો ॐतलस)**

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- 1 ભાસનાં નાટકોને આધારે તેમનું નાટ્યકાર તરીકે મૂલ્યાંકન કરો : ૧૪
અથવા
- 1 ઉત્તરામચરિતને આધારે ભવભૂતિનું નાટ્યકાર તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
- 2 મુચ્છકટિકને આધારે શૂદ્રકની નાટ્યકલા વિશે નોંધ લખો. ૧૪
અથવા
- 2 નેષધિયચરિતમ્ મહાકાવ્યોનો કથાસાર આપી તેનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
- 3 મહાકાવ્યના લક્ષણોને આધારે શિશુપાલવધનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
અથવા
- 3 સંસ્કૃત કાવ્યસાહિત્યનો ઉદ્દગમ અને વિકાસ દર્શાવો. ૧૪
- 4 ગમે તે ભે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
(9) સૌન્દર્યનંદમ્ ।
(2) ગજ્જાલહરી ।
(3) નીતિશતકમ્ ।
(4) અભિજ્ઞાનશાકુન્તલમ્ ।

AAK-5550]

1

[Contd...

આપો :

- (૧) કાલિદાસની કેટલી કૃતિઓ છે ? કઈ-કઈ ?
- (૨) ઋતુસંહારમાં કઈ-કઈ ઋતુઓનું વર્ણન છે ?
- (૩) ભાસનાં મહાભારતની કથા પર આધારિત કેટલાં રૂપકો છે ? કોઈપણ ત્રણના નામ જણાવો.
- (૪) પ્રતિનાટકના પ્રતિમા દર્શ્યમાં કોની-કોની પ્રતિમાઓ પ્રતિમા ગૃહમાં રાખવામાં આવેલી છે ?
- (૫) મૃચ્છકટિક કેટલા અંકનું નાટક છે ? તેના નાયક-નાયિકાના નામ જણાવો.
- (૬) ભર્તૃહરિનાં શતકો કેટલાં છે ? કયાં-કયાં ?
- (૭) કિરાતાર્જુનીયમ્ કેટલા સર્ગનું મહાકાવ્ય છે ? તેમાં કોની કથા વર્ણવેલી છે ?
- (૮) લક્ષ્મ્યંક કાવ્ય તરીકે કયું કાવ્ય ઓળખાય છે ? શા માટે ?
- (૯) જગન્નાથની કેટલી લહરીઓ પ્રસિદ્ધ છે ? કઈ-કઈ ?
- (૧૦) ગીતગોવિન્દમૂના રચયિતા કોણ છે ? તેમાં કોની કથા વર્ણવી છે ?
- (૧૧) ભામિની વિલાસમાં કેટલા વિલાસ છે ? કોઈ પશ બેના નામ જણાવો.
- (૧૨) બુદ્ધચરિતમ્ કેટલા સર્ગનું મહાકાવ્ય છે ? તેમાં કોની કથા વર્ણવી છે ?